

Mirosław Ciesielski, Tadeusz Łaszkiewicz

Wola Piekarska, gm. Dobra, woj. konińskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 18, 112-113

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WALKÓW, gm. Osjaków
woj. sieradzkie
Stanowisko 3

patrz
wczesne średniowiecze

WARSZKOWO, gm. Sławno
woj. śląskie
Stanowisko 26

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Włodzimierz Rączkowski. Finansował WKZ w Słupsku. Pierwszy sezon badań. Pozostałości osadnictwa ludności kultur: amfor kulistych, łrzyckiej/pomorskiej, oksywskiej, grupy dębczyńskiej oraz z okresu wczesnego średniowiecza /VII-VIII w. i X-XI w./.

Stanowisko zlokalizowane jest na płaskczystym, wysokim brzegu doliny Wieprzy, przy drodze z Warszkowa do Kolonii Warszkowo. Jest intensywnie niszczone przez eksploatację piasku. Badania miały charakter ratowniczy, a ich celem było określenie charakteru i chronologii osadnictwa oraz stopnia zniszczenia stanowiska.

Eksploatacją objęto obszar 77 m². Zarejestrowano 15 obiektów. Materiały i obiekty można przyporządkować do następujących jednostek podziału kulturowo-chronologicznego:

- kultura amfor kulistych - pojedyncze fragmenty ceramiki i krzemienie, brak stałych pozostałości osadniczych;
- kultura łrzycka/pomorska - kilkadziesiąt fragmentów ceramiki, brak stałych pozostałości osadniczych;
- kultura oksywka - kilkaset fr. ceramiki, 4 jamy postępowe oraz całkowicie zniszczony obiekt /przypuszczalnie ziemianka/;
- grupa dębczyńska - kilkadziesiąt fr. ceramiki, brak stałych pozostałości osadniczych;
- VII-VIII w. - kilkanaście fr. ceramiki, brak stałych pozostałości osadniczych;
- X-XII w. - kilkaset fr. ceramiki, częściowo zniszczone palenisko.

Chronologii i funkcji pozostałych obiektów nie da się określić. W trakcie eksploatacji zaobserwowano występowanie licznych fragmentów żużla, co pozwala przypuszczać, że na osadzie, prawdopodobnie ludności kultury oksywkiej lub z wczesnego średniowiecza, rozwijano metalurgię żelaza.

Materiały znajdują się w Instytucie Prahistorii UAM.

Badania będą kontynuowane.

WILKOWICE, gm. Wartkowie
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

patrz
okres halsztycki

WOLA PIEKARSKA, gm. Dobra
woj. konińskie
Stanowisko 2

Muzeum Okręgowe
w Koninie

Badania prowadzili mgr Mirosław Ciestelski i mgr Tadeusz Łaszkiewicz /autor sprawozdania/. Finansowało Muzeum Okręgowe w Koninie. Drugi sezon badań. Osada ludności kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich, osada wczesnośredniowieczno/średniowiecznówożytna, punkt osadniczy ludności kultury łrzyckiej.

Stanowisko położone jest w południowej części wsi, niemal na granicy z miejscowością Skępczniew. Granicę tę stanowi niewielki ciek wodny rozcinający krawędź doliny zalewowej rzeki Warty.

Założono rozpoznawczy sondaż /nr I/ o powierzchni 30 m² /pierwszy sezon badań - bez komunikatu/ uzyskując interesujący zestaw obiektów nieruchomych oraz ruchomych znalezisk ceramicznych. Badań nie kontynuowano ponieważ stanowisko znajdowało się poza strefą zagrożenia związanego z budową Zbiornika Jezioro.

Wykopaliśmy wznowiono i założono 4 sondáže /nr II-V/, wszystkie o wymiarach 3 x 10 m. Ponieważ w sondażu I stwierdzono ewidentne pozostałości lokalnej produkcji późnorzymskiej ceramiki siwej, sondáže II-IV ulokowano w jego pobliżu. Natomiast sondaż V zlokalizowany w odległości ok. 150 m okazał się całkowicie jałowy.

W sumie zbadano powierzchnię 151 m² odkrywając 11 obiektów nieruchomych oraz ponad 8.300 fragmentów ceramiki, pewną ilość polepy i kości, a także pojedyncze zabytki pozaceramiczne.

Specyfikacja kulturowo-chronologiczna uzyskanych materiałów przedstawia się następująco:

1. Osada ludności kultury przeworskiej - 8 obiektów, w tym obiekt związany bezpośrednio z miejscową wytwórczością ceramiki siwej, roboczo określony jako "suszarnia" wraz z ewentualną ofiarą zaktadzinową /?/ - szkieletem młodej krowy oraz jamą /ofiarną?/ z kolejnym szkieletem, prawdopodobnie również krowy. Inwentarz ruchomy stanowi niemal 7.000 fr. ceramiki, w tym zaledwie 2,5% ceramiki ręcznie lepionej, cała pozostaje

stała część /97,5% to fr. ceramiki siwej. Zasoł form, a także niektóre cechy technologiczne obu grup ceramiki pozwalają datować rozpoznaną część osady na achijski okres trwania kultury przeworskiej, być może IV-IV/V w. n. w.

2. Okres wczesnego średniowiecza /faza E/, średniowiecze I czasy nowożytne - 3 obiekty, ok. 1.400 fr. ceramiki, żelazny grót bełtu kuszy, fragmenty kafla. Te grupy znalezisk należy łączyć ze znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie średniowiecznym grodzkiem stożkowym /stanowisko 1/.
3. Najstarsze fazy zaosiedlenia stanowiska poświadczane są przez kilka drobnych fragmentów ceramiki ludności kultury łużyckiej oraz - bez klasyfikacji kulturowej - kilka artefaktów krzemiennych i fragment domniemanego toporka kamiennego.

Ze względu na rangę stanowiska - w rejonie sondażu I należy liczyć się z obecnością dalszych obiektów produkcyjnych, w tym co najmniej jednego pieca do wypalania ceramiki siwej - badania wykopaliskowe powinny być kontynuowane.

WOLA RANIŻOWSKA
woj. rzeszowski
Stanowisko 17

Muzeum Okręgowe
w Rzeszowie

Badania prowadziły mgr mgr Anna Barłowska, Joanna Podgórska-Czopek i Sylweaster Czopek /autor sprawozdania/. Finansowało Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Pierwszy sezon badań. Osada kultury przeworskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich oraz ślady osadnictwa mezołitycznego.

Stanowisko zostało odkryte w czasie badań powierzchniowych AZP w 1984 roku. Jest ono w znacznej części zniszczone przez prace ziemne związane z budową zbiornika wodnego Mazłarnia-Steca na rzece Łęg. Położone jest ono w przysiółku Steca, po lewej stronie rzeki Łęg /stanowisko dochodzi prawie do samej rzeki/ i po lewej stronie drogi z Woli Raniżowskiej do Steca /ok. 300 m/. Zajmuje ono piaszczysty stok doliny Łęga.

Badaniami ratowniczo-rozpoznawczymi objęto ok. 16 m² powierzchni stanowiska. Pod warstwą /20 cm/ humusu zalegała warstwa czystego piasku /miąższość 35-40 cm/, dopiero po nią znajdowała się właściwa warstwa kulturowa /miąższość do 70 cm/. Całec stanowi czysty piasek. W warstwie kulturowej wystąpiła dość licznie ceramika kultury przeworskiej oraz pojedyncze wytwory krzemienne związane z wczesniejszym osadnictwem mezołitycznym. Odkryto 2 obiekty, z których 1 wyeksplorowano całkowicie /był on w części zniszczony, interpretować go można jako półziemiankę/, a drugi tylko w części. Materiał ceramiczny z warstwy I obiektów jest dość jednolity kulturowo i chronologicznie - kultura przeworska z wczesnego okresu wpływów rzymskich /faza B2 i B2/C3?/. Na uwagę zasługują: naczynie miniaturowe oraz silnie skorodowany przedmiot żelazny, prawdopodobnie grót.

Dokumentację i materiały z badań złożono w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

Ze względu na zagrożenie zaniechaniem stanowiska, badania powinny być kontynuowane.

WROCLAW-MUCHOBOR WIELKI
Stanowisko C

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadzi mgr Marek Bednarek. Konsultował doc. dr hab. Stanisław Pazda. Finansował WOAK. Pierwszy sezon badań. Osada ludności kultur łużyckiej, przeworskiej i z wczesnego średniowiecza oraz ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych.

Badania miały charakter rozpoznawczy. Stanowisko położone jest na stoku terasy rzeczki Kasiny, ok. 200 m od ujścia jej do rzeki Ślęzy. Wykopami objęto południowo-wschodnią część stanowiska w pobliżu ul. Granicznej. Założono dwa wykopy: I/84 o wymiarach 10 x 1 m, II/84 o wymiarach 10 x 10 m.

Wykop I/84 - warstwa kulturowa pojawiła się na głębokości ok. 85 cm, nad nią zalegała warstwa ziemi nanieśiona przy regulacji rzeczki Kasiny. Warstwa kulturowa o miąższości 15-25 cm, zawierała dużą ilość przemieszanego materiału zabytkowego, na który składały się fragmenty naczyń, kości zwierzęce oraz dwa fragmenty żaren. Na szczególną uwagę zasługują znaleziony tu amulet w kształcie głowy końskiej.

Wykop II/84 - w wykopie tym o pow. 100 m² pod warstwą orną odkryto 7 pieców hutniczych, 19 jam postupowych, z których 8-9 można związać z budynkiem kamiennym o konstrukcji nośnej ścian słupowej oraz 1 palenisko. Budynek należał do ludności kultury przeworskiej, wymiary jego wynosiły 2,4 x 4,6 m, był on zorientowany po linii N-S. W kilkucentymetrowej warstwie kulturowej znaleziono niewielką ilość fragmentów naczyń oraz 1 przęślik. W południowo-zachodnim narożniku wystąpiły liczne węgielki drzewne /palenisko?/.

Wśród pieców hutniczych na uwagę zasługują dymarka nr 4 oraz dymarka nr 7. W pierwszej w ścianie bocznej stwierdzono dwa, blisko siebie położone, otwory dmuchowe, w drugiej natomiast, na dnie zachowały się dwa duże fragmenty naczyń, które pozwalają datować dymarki. Budynek oraz dymarki możemy datować, na podstawie ceramiki, na fałc S₁ okresu rzymskiego.